

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 1176/2011**z dnia 16 listopada 2011 r.****w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 6,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Banku Centralnego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Przewidziana w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) koordynacja polityk gospodarczych państw członkowskich w Unii powinna się odbywać w kontekście ogólnych wytycznych dotyczących polityki gospodarczej i wytycznych dotyczących zatrudnienia, oraz powinna zapewniać poszanowanie zasad przewodnich dotyczących stabilnych cen, zdrowych i zrównoważonych finansów publicznych i warunków pieniężnych oraz trwałej równowagi płatniczej.
- (2) Należy wyciągnąć wnioski z doświadczeń zdobytych w czasie pierwszego dziesięciolecia funkcjonowania unii gospodarczej i walutowej, a w szczególności konieczna jest poprawa zarządzania gospodarczego w Unii, które powinno się opierać na silniejszym utożsamianiu się państw ze wspólnie uzgodnionymi zasadami i strategiami politycznymi na poziomie Unii.
- (3) Utworzenie i utrzymanie dynamicznego rynku wewnętrznego powinno być uznawane za element właściwego i sprawnego funkcjonowania unii gospodarczej i walutowej.
- (4) Wzmocnione ramy zarządzania gospodarczego powinny opierać się na szeregu wzajemnie powiązanych i spójnych strategii politycznych na rzecz zrównoważonego wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, w szczególności na unijnej strategii na rzecz wzrostu

i zatrudnienia, ze szczególnym naciskiem na rozwój i wzmocnienie rynku wewnętrznego, wspieranie handlu międzynarodowego i konkurencyjności, Europejskim Semestrze dla ściślejszej koordynacji polityk gospodarczych i budżetowych (Europejski Semestr), skutecznych ramach zapobiegania i korygowania nadmiernych deficytów publicznych (pakt stabilności i wzrostu (Pakt)), solidnych ramach zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania, minimalnych wymogach dla krajowych ram budżetowych, wzmocnionej regulacji rynku finansowego i nadzorze nad nim, w tym na nadzorze makroostrożnościowym ze strony Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego.

- (5) Wzmocnienie zarządzania gospodarczego powinno obejmować ściślejsze i terminowe zaangażowanie Parlamentu Europejskiego i parlamentów narodowych. Uznając, że partnerami Parlamentu Europejskiego w ramach dialogu są odpowiednie instytucje Unii i ich przedstawiciele, właściwa komisja Parlamentu Europejskiego może proponować udział w wymianie poglądów państwu członkowskiemu, którego dotyczy zalecenie lub decyzja Rady, zgodnie z art. 7 ust. 2, art. 8 ust. 2 lub art. 10 ust. 4 niniejszego rozporządzenia. Udział państwa członkowskiego w takiej wymianie poglądów jest dobrowolny.
- (6) Komisja powinna odgrywać ważniejszą rolę we wzmocnionej procedurze nadzoru w odniesieniu do ocen dotyczących poszczególnych państw członkowskich, monitorowania, misji na miejscu, zaleceń i ostrzeżeń.
- (7) W szczególności należy poszerzyć zakres nadzoru nad politykami gospodarczymi państw członkowskich, który nie powinien ograniczać się do nadzoru budżetowego, ale obejmować bardziej szczegółowe i formalne ramy służące zapobieganiu nadmiernym zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i zapewnić państwom członkowskim, w których takie zakłócenia występują, pomoc w opracowaniu planów naprawczych, zanim rozbieżności się utrwalą. Takie poszerzenie ram nadzoru polityk gospodarczych powinno towarzyszyć pogłębieniu nadzoru budżetowego.
- (8) W celu zapewnienia pomocy w korygowaniu takich nadmiernych zakłóceń równowagi makroekonomicznej, konieczne jest opracowanie na drodze ustawodawczej szczegółowej procedury.
- (9) Procedurę nadzoru wielostronnego, o której mowa w art. 121 ust. 3 i 4 TFUE, należy uzupełnić o przepisy szczegółowe dotyczące wykrywania zakłóceń równowagi makroekonomicznej, jak również zapobiegania nadmiernym zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania w ramach Unii. Istotne jest, aby procedura ta była skorelowana z dorocznym cyklem nadzoru wielostronnego.

⁽¹⁾ Dz.U. C 150 z 20.5.2011, s. 1.⁽²⁾ Dz.U. C 218 z 23.7.2011, s. 53.⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 28 września 2011 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 8 listopada 2011 r.

- (10) Procedura ta powinna ustanowić mechanizm ostrzegania, mający na celu wczesne wykrywanie narastających zakłóceń równowagi makroekonomicznej. Jej podstawą powinno być stosowanie orientacyjnej i przejrzystej tabeli wskaźników, zawierającej orientacyjne progi, w połączeniu z analizą ekonomiczną. Analiza ta powinna uwzględniać między innymi nominalną i realną konwergencję wewnątrz strefy euro i poza nią.
- (11) Aby tabela wskaźników skutecznie funkcjonowała jako element mechanizmu ostrzegania, powinna ona obejmować ograniczony zestaw wskaźników ekonomicznych, finansowych i strukturalnych, istotnych dla wykrywania zakłóceń równowagi makroekonomicznej, oraz odpowiednie orientacyjne progi. Wskaźniki i progi należy modyfikować, w razie konieczności, tak by dostosować je do zmieniającego się charakteru zakłóceń równowagi makroekonomicznej w związku między innymi z ewolucją zagrożeń dla stabilności makroekonomicznej oraz w celu uwzględnienia większej dostępności odpowiednich danych statystycznych. Nie należy rozumieć wskaźników jako celów polityki gospodarczej samych w sobie, lecz jako narzędzia pozwalające na uwzględnienie zmieniającego się charakteru zakłóceń równowagi makroekonomicznej w Unii.
- (12) Komisja powinna ściśle współpracować z Parlamentem Europejskim i Radą przy opracowywaniu tabeli wskaźników oraz zestawu wskaźników makroekonomicznych i makrofinansowych dla państw członkowskich. Komisja powinna przedstawić propozycje dotyczące planów określenia wskaźników i progów oraz ich zmian właściwym komisjom Parlamentu Europejskiego i Rady, tak, aby mogły one przedłożyć swoje komentarze. Komisja powinna informować Parlament Europejski i Radę o wszelkich zmianach wskaźników i progów oraz wyjaśniać powody proponowania wprowadzenia takich zmian.
- (13) Przy opracowywaniu tabeli wskaźników należy również odpowiednio uwzględnić różnorodność sytuacji gospodarczej, w tym skutki nadrabiania zaległości.
- (14) Przekroczenie jednego lub kilku orientacyjnych progów nie musi koniecznie wskazywać na pojawienie się zakłóceń równowagi makroekonomicznej, ponieważ polityka gospodarcza powinna uwzględniać wzajemne powiązania między zmiennymi makroekonomicznymi. Nie należy wyciągać wniosków z automatycznego odczytu tabeli wskaźników: za sprawą analizy ekonomicznej wszystkie informacje, zarówno pochodzące z tabeli, jak i spoza niej, powinny zostać przedstawione w odpowiedniej perspektywie i uwzględnione w kompleksowej analizie.
- (15) Na podstawie procedury wielostronnego nadzoru i mechanizmu ostrzegania lub w przypadku nieoczekiwanych istotnych zmian gospodarczych wymagających pilnej analizy, powinna ona obejmować dogłębną analizę źródeł zakłóceń równowagi w ocenianym państwie członkowskim, z należytym uwzględnieniem uwarunkowań gospodarczych i sytuacji gospodarczej oraz szerszego zestawu narzędzi analitycznych, wskaźników i informacji jakościowych, które są specyficzne dla tego państwa członkowskiego. Przy sporządzaniu szczegółowej oceny sytuacji przez Komisję państwo członkowskie powinno z nią współpracować, aby zapewnić, że udostępniane są jej informacje jak najbardziej wyczerpujące i prawidłowe. Ponadto Komisja powinna należycie uwzględnić wszelkie inne informacje, które są istotne zdaniem danego państwa członkowskiego i które to państwo członkowskie przedstawiło Radzie i Komisji.
- (16) Szczegółowa ocena sytuacji powinna być przedmiotem dyskusji w Radzie oraz w przypadku państw członkowskich, których walutą jest euro w Eurogrupie. Szczegółowa ocena sytuacji powinna, w stosownych przypadkach, uwzględniać skierowane przez Radę do ocenianych państw członkowskich zalecenia lub wezwania przyjęte zgodnie z postanowieniami art. 121, 126 i 148 TFUE oraz na mocy art. 6, 7, 8, i 10 niniejszego rozporządzenia, a także zamierzenia ocenianych państw członkowskich, przedstawione w ich krajowych programach reform, oraz najlepsze praktyki międzynarodowe w zakresie wskaźników i metodyki. Jeżeli Komisja postanowi przeprowadzić szczegółową ocenę sytuacji w przypadku nieoczekiwanych istotnych zmian gospodarczych wymagających pilnej analizy, powinna poinformować o tym zainteresowane państwo członkowskie.
- (17) Podczas dokonywania oceny zakłóceń równowagi makroekonomicznej należy uwzględnić ich natężenie oraz potencjalne negatywne gospodarcze i finansowe skutki uboczne, które potęgują podatność gospodarki UE na zagrożenia i stanowią ryzyko dla prawidłowego funkcjonowania unii gospodarczej i walutowej. Działania służące wyeliminowaniu zakłóceń równowagi makroekonomicznej i rozbieżności w konkurencyjności wymagane są we wszystkich państwach członkowskich, w szczególności w strefie euro. Jednak wyzwania w poszczególnych państwach członkowskich mogą się znacznie różnić pod względem charakteru, znaczenia i pilności. W związku z podatnością na zagrożenia i rozmiarem wymaganego dostosowania szczególnie pilna jest potrzeba działań w państwach członkowskich wykazujących trwale wysoki deficyt na rachunku obrotów bieżących i spadek konkurencyjności. Ponadto w państwach członkowskich, które gromadzą wysokie nadwyżki na rachunku obrotów bieżących, strategię polityczną powinny służyć określeniu i wdrażaniu środków, które pomogą zwiększyć ich popyt krajowy i potencjał wzrostu gospodarczego.

- (18) Należy także wziąć pod uwagę zdolność dostosowawczą gospodarki danego państwa członkowskiego oraz jego stosowanie się w przeszłości do zaleceń wydanych na podstawie niniejszego rozporządzenia i innych zaleceń wydanych na podstawie art. 121 TFUE w ramach wielostronnego nadzoru, zwłaszcza do ogólnych wytycznych polityk gospodarczych dla państw członkowskich i dla Unii.
- (19) Procedura monitorowania niekorzystnych zakłóceń równowagi makroekonomicznej i ich korygowania, obejmująca elementy zapobiegawcze i naprawcze, wymagać będzie ulepszonych narzędzi nadzoru, opartych na narzędziach stosowanych w ramach procedury nadzoru wielostronnego. Mogłyby one obejmować misje wzmocnionego nadzoru prowadzone w państwach członkowskich przez Komisję – we współpracy z Europejskim Bankiem Centralnym (EBC), w przypadku państw członkowskich których walutą jest euro lub uczestniczących w porozumieniu z dnia 16 marca 2006 r. pomiędzy Europejskim Bankiem Centralnym oraz krajowymi bankami centralnymi państw członkowskich spoza strefy euro określającym procedury operacyjne mechanizmu kursów walutowych w trzecim etapie Unii Gospodarczej i Walutowej ⁽¹⁾ (ERM II) – oraz obowiązek przedstawiania dodatkowych sprawozdań przez państwo członkowskie w przypadku poważnych zakłóceń równowagi, w tym zakłóceń zagrażających prawidłowemu funkcjonowaniu unii gospodarczej i walutowej. W stosownych przypadkach do dialogu należy włączać partnerów społecznych i inne zainteresowane podmioty na szczeblu krajowym.
- (20) W przypadku stwierdzenia zakłóceń równowagi makroekonomicznej do danego państwa członkowskiego należy skierować zalecenia – w stosownych przypadkach opracowane z udziałem właściwych komitetów – zawierające wytyczne w zakresie podjęcia odpowiednich działań. Reakcja danego państwa członkowskiego w zakresie polityki gospodarczej powinna nastąpić w odpowiednim czasie i z wykorzystaniem wszystkich dostępnych narzędzi, którymi dysponują władze publiczne. W stosownych przypadkach należy również angażować zainteresowane podmioty na szczeblu krajowym, w tym partnerów społecznych, zgodnie z TFUE oraz z krajowymi uwarunkowaniami prawnymi i politycznymi. Reakcja ta powinna być dostosowana do specyficznej sytuacji danego państwa członkowskiego i powinna obejmować główne obszary polityki gospodarczej, w tym – stosownie do okoliczności – politykę budżetową i płacową, rynki pracy, rynki produktów i rynki usług oraz regulacje dotyczące sektora finansowego. Należy uwzględnić zobowiązania w ramach ERM II.
- (21) Ostrzeżenia i zalecenia kierowane przez Europejską Radę ds. Ryzyka Systemowego do państw członkowskich lub do Unii dotyczą zagrożeń o charakterze makrofinansowym. W stosownych przypadkach powinny one również uzasadniać podjęcie przez Komisję odpowiednich działań następczych w kontekście nadzoru nad zakłóceniami równowagi makroekonomicznej. Należy ściśle przestrzegać zasad niezależności i poufności Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego.
- (22) W przypadku stwierdzenia poważnych zakłóceń równowagi makroekonomicznej, w tym zakłóceń zagrażających prawidłowemu funkcjonowaniu unii gospodarczej i walutowej, należy wszcząć procedurę dotyczącą nadmiernego zakłócenia równowagi, która może obejmować skierowanie zaleceń do danego państwa członkowskiego, dodatkowe wymogi w zakresie nadzoru i monitorowania, a w odniesieniu do państw członkowskich, których walutą jest euro – możliwość egzekwowania zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1174/2011 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie środków egzekwowania korekty nadmiernych zakłóceń równowagi makroekonomicznej w strefie euro ⁽²⁾ w przypadku uporczywego niepodjęcia działań naprawczych.
- (23) Państwo członkowskie, wobec którego wszczęta zostanie procedura dotycząca nadmiernego zakłócenia równowagi, powinno opracować plan działań naprawczych, w którym przedstawi szczegóły działań mających na celu wdrożenie zaleceń Rady. Plan działań naprawczych powinien obejmować harmonogram wdrażania przewidywanych środków. Plan powinien zostać zatwierdzony w drodze zalecenia Rady. Zalecenie to należy przekazać Parlamentowi Europejskiemu.
- (24) Radzie należy przyznać uprawnienia do przyjmowania indywidualnych decyzji stwierdzających niestosowanie się do zaleceń przyjętych przez Radę w ramach planu działań naprawczych. W ramach koordynacji polityk gospodarczych państw członkowskich prowadzonej przez Radę zgodnie z art. 121 ust. 1 TFUE takie indywidualne decyzje stanowią nieodłączne działania następcze w odniesieniu do zaleceń przyjętych przez Radę na mocy art. 121 ust. 4 TFUE w związku z planem działań naprawczych.
- (25) Stosując niniejsze rozporządzenie, Rada i Komisja powinny w pełni szanować rolę parlamentów narodowych i partnerów społecznych, a także respektować różnice w systemach krajowych, dotyczących np. kształtowania płac.
- (26) Jeżeli Rada uzna, że w danym państwie członkowskim nie występują już nadmierne zakłócenia równowagi makroekonomicznej, procedurę dotyczącą nadmiernego zakłócenia równowagi należy zamknąć po uchynieniu przez Radę, na zalecenie Komisji, jej odpowiednich zaleceń. Takie uchynienie powinno opierać się na kompleksowej analizie przeprowadzonej przez Komisję, wykazującej, że państwo członkowskie zastosowało się do odpowiednich zaleceń Rady i że nie istnieją już przyczyny leżące u podstaw zakłóceń równowagi ani związane z nią zagrożenia określone w zaleceniu Rady otwierającym procedurę dotyczącą nadmiernego zakłócenia równowagi, uwzględnia się przy tym m.in. zmiany sytuacji makroekonomicznej, perspektywy i skutki uboczne. Zamknięcie procedury dotyczącej nadmiernych zakłóceń równowagi należy podać do wiadomości publicznej.

⁽¹⁾ Dz.U. C 73 z 25.3.2006, s. 21.

⁽²⁾ Zob. s. 8 niniejszego Dziennika Urzędowego.

(27) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, mianowicie ustanowienie skutecznych ram wykrywania zakłóceń równowagi makroekonomicznej oraz zapobiegania nadmiernym zakłóceniom równowagi makroekonomicznej oraz ich korygowania, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie ze względu na głębokie współzależności natury handlowej i finansowej pomiędzy państwami członkowskimi oraz ze względu na skutki uboczne polityki gospodarczej poszczególnych krajów dla Unii i całej strefy euro, natomiast możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia tego celu,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

PRZEDMIOT I DEFINICJE

Artykuł 1

Przedmiot

1. W niniejszym rozporządzeniu określa się szczegółowe przepisy w zakresie wykrywania zakłóceń równowagi makroekonomicznej w Unii, jak również zapobiegania nadmiernym zakłóceniom równowagi makroekonomicznej oraz ich korygowania.

2. Niniejsze rozporządzenie stosuje się w ramach Europejskiego Semestru zgodnie z postanowieniami rozporządzenia (UE) nr 1175/2011 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 listopada 2011 r., zmieniającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityki gospodarczej⁽¹⁾.

3. Niniejsze rozporządzenie stosuje się z pełnym poszanowaniem art. 152 TFUE, zaś zalecenia wydawane na mocy niniejszego rozporządzenia są wydawane w pełnym poszanowaniu krajowych praktyk i w zakresie kształtowania płac. Niniejsze rozporządzenie uwzględnia art. 28 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, a co za tym idzie nie narusza prawa do negocjowania, zawierania ani egzekwowania układów zbiorowych pracy ani do podejmowania działań zbiorowych zgodnie z ustawami i praktykami krajowymi.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia:

1) „zakłócenia równowagi” oznaczają jakąkolwiek tendencję prowadzącą do rozwoju sytuacji makroekonomicznej, która

ma lub może mieć niekorzystny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie gospodarki państwa członkowskiego lub unii gospodarczej i walutowej, lub całej Unii;

2) „nadmierne zakłócenia równowagi” oznaczają poważne zakłócenia równowagi, w tym zakłócenia zagrażające lub mogące zagrozić prawidłowemu funkcjonowaniu unii gospodarczej i walutowej.

ROZDZIAŁ II

WYKRYWANIE ZAKŁÓCEŃ RÓWNOWAGI

Artykuł 3

Mechanizm ostrzegania

1. Ustanawia się mechanizm ostrzegania w celu ułatwiania wczesnego wykrywania i monitorowania zakłóceń równowagi. Komisja przygotowuje roczne sprawozdanie zawierające jakościową ocenę gospodarczo-finansową opartą na tabeli wskaźników, wraz z zestawem wskaźników, których wartości porównywane są z orientacyjnymi progami zgodnie z art. 4. Sprawozdanie roczne, w tym wartości wskaźników w tabeli, podawane jest do wiadomości publicznej.

2. Sprawozdanie roczne Komisji zawiera ocenę gospodarczo-finansową, w której kształtowanie się wskaźników przedstawione jest w odpowiedniej perspektywie, w razie potrzeby z wykorzystaniem innych istotnych wskaźników gospodarczo-finansowych przy ocenie rozwoju zakłóceń równowagi. Nie wyciąga się wniosków z mechanicznego odczytu tabeli wskaźników. Ocena uwzględnia ewolucję zakłóceń równowagi w Unii i w strefie euro. W sprawozdaniu stwierdza się również, czy przekroczenie progów w co najmniej jednym państwie członkowskim oznacza możliwość pojawienia się zakłóceń równowagi. Ocena państw członkowskich wykazujących znaczny deficyt na rachunku obrotów bieżących może odbiegać od oceny państw członkowskich, które wykazują znaczne nadwyżki na rachunku obrotów bieżących.

3. W sprawozdaniu rocznym wskazuje się państwa członkowskie, w których zdaniem Komisji mogą występować zakłócenia równowagi lub które mogą być na nie narażone.

4. Komisja przekazuje sprawozdanie roczne Parlamentowi Europejskiemu, Radzie oraz Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu we właściwym terminie.

5. W ramach wielostronnego nadzoru określonego w art. 121 ust. 3 TFUE Rada omawia sprawozdanie roczne Komisji i przeprowadza jego ogólną ocenę. Eurogrupa omawia sprawozdanie w zakresie, w jakim dotyczy ono państw członkowskich, których walutą jest euro.

Artykuł 4

Tabela wskaźników

1. Tabela wskaźników zawierająca zestaw wskaźników stosowana jest jako narzędzie ułatwiające wczesne wykrywanie i monitorowanie zakłóceń równowagi.

⁽¹⁾ Zob. s. 12 niniejszego Dziennika Urzędowego.

2. Tabela wskaźników składa się z niewielkiej liczby odpowiednich, praktycznych, prostych, wymiernych i dostępnych wskaźników makroekonomicznych i makrofinansowych dla państw członkowskich. Tabela pozwala na wczesne wykrywanie zakłóceń równowagi makroekonomicznej pojawiających się w krótkim okresie, oraz zakłóceń równowagi, które wynikają z trendów strukturalnych i długookresowych.

3. Tabela wskaźników powinna między innymi obejmować wskaźniki przydatne we wczesnym wykrywaniu:

- a) wewnętrznych zakłóceń równowagi, w tym takich, które mogą wynikać z poziomu zadłużenia publicznego i prywatnego; zmian sytuacji na rynku finansowym i rynku aktywów, w tym na rynku mieszkaniowym; zmian płynności kredytowej sektora prywatnego oraz zmian w zakresie bezrobocia;
- b) zewnętrznych zakłóceń równowagi, w tym takich, które mogą wynikać ze zmian na rachunku obrotów bieżących oraz zmian pozycji inwestycyjnej netto państw członkowskich; realnych kursów walut; udziałów w rynkach eksportowych; oraz zmian cen i kosztów, oraz konkurencyjności pozacenowej, przy uwzględnieniu różnych komponentów produktywności.

4. W analizie ekonomicznej tabeli wyników w ramach mechanizmu ostrzegania Komisja zwraca szczególną uwagę na zmiany sytuacji w gospodarce realnej, w tym na wzrost gospodarczy, zatrudnienie i bezrobocie, nominalną i realną konwergencję wewnątrz strefy euro i poza nią, zmiany sytuacji w zakresie produktywności i odnośne czynniki wpływające na jej rozwój, takie jak badania i rozwój oraz inwestycje krajowe i zagraniczne, jak również zmiany w poszczególnych sektorach, w tym w sektorze energetycznym, które wpływają na PKB oraz na wyniki rachunku obrotów bieżących.

Tabela wskaźników zawiera również orientacyjne progi wskaźników, które służą jako poziomy ostrzegawcze. Wybór wskaźników i progów sprzyja wspieraniu konkurencyjności w Unii.

Tabela wskaźników wskazuje w razie potrzeby górne i dolne progi ostrzegawcze, które są zróżnicowane dla państw członkowskich należących do strefy euro oraz nienależących do tej strefy, jeżeli jest to uzasadnione szczególnymi cechami unii walutowej i stosowną sytuacją gospodarczą. Przy opracowywaniu tabeli wskaźników uwzględnia się odpowiednio różnorodność sytuacji gospodarczej, w tym skutki nadrabiania zaległości.

5. W trakcie opracowywania wskaźników dotyczących stabilności rynku finansowego w należyтым stopniu uwzględnia się prace Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego. Komisja zwróci się do Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego o przedstawienie stanowiska w sprawie opracowania wskaźników stosownych z punktu widzenia stabilności rynku finansowego.

6. Komisja podaje do wiadomości publicznej zestawienie wskaźników i progów w tabeli.

7. Komisja regularnie ocenia adekwatność tabeli wskaźników, w tym zestaw wskaźników, ustalone progi i przyjętą metodykę, i w razie konieczności dostosowuje je lub modyfikuje. Komisja podaje zmiany w zakresie metodyki stanowiącej podstawę tabeli wskaźników oraz w zakresie zestawu wskaźników i odpowiednich progów do wiadomości publicznej.

8. Komisja aktualizuje wartości wskaźników w tabeli co najmniej raz do roku.

Artykuł 5

Szczegółowa ocena sytuacji

1. Uwzględniając należyście wynik prowadzonych w Radzie i w Eurogrupie dyskusji, o których mowa w art. 3 ust. 5, lub w przypadku istotnych i nieoczekiwanych zmian sytuacji gospodarczej, wymagających natychmiastowej analizy na potrzeby niniejszego rozporządzenia, Komisja przeprowadza szczegółową ocenę sytuacji dla każdego państwa członkowskiego, w którym jej zdaniem mogą występować zakłócenia równowagi lub które mogą być na nie narażone.

Szczegółowa ocena sytuacji opiera się na dokładnej analizie okoliczności, które są specyficzne dla danego państwa członkowskiego, w tym różnej sytuacji wyjściowej państw członkowskich; w szczegółowej ocenie sytuacji uwzględnia się szeroki wachlarz zmiennych ekonomicznych oraz stosuje narzędzia analityczne i informacje jakościowe, które są specyficzne dla danego państwa członkowskiego. Ocena uwzględnia specyfikę danego państwa w zakresie stosunków pracy i dialogu społecznego.

Komisja należyście uwzględni również wszelkie inne informacje istotne zdaniem danego państwa członkowskiego, które je przedstawiło Komisji.

Komisja przeprowadza szczegółową ocenę sytuacji w połączeniu z misjami nadzoru w danym państwie członkowskim, zgodnie z postanowieniami art. 13.

2. Szczegółowa ocena sytuacji Komisji obejmuje stwierdzenie, czy w danym państwie członkowskim występują zakłócenia równowagi i czy są to nadmierne zakłócenia równowagi. Bada ona przyczyny wykazanych zakłóceń równowagi w kontekście utrzymującej się sytuacji gospodarczej, w tym głębokich wzajemnych powiązań handlowych i finansowych pomiędzy państwami członkowskimi oraz skutków ubocznych polityki gospodarczej poszczególnych państw. W szczegółowej ocenie sytuacji analizowane są zmiany sytuacji istotne dla strategii Unii na rzecz wzrostu i zatrudnienia. Uwzględnia się w niej również istotne zmiany sytuacji gospodarczej w Unii i w całej strefie euro. Komisja bierze pod uwagę w szczególności:

- a) w stosownych przypadkach, zalecenia lub wezwania Rady skierowane do państw członkowskich poddawanych ocenie, przyjęte zgodnie z art. 121, 126 i 148 TFUE oraz na mocy art. 6, 7, 8 i 10 niniejszego rozporządzenia;

b) zamierzenia ocenianego państwa członkowskiego, zapisane w krajowych programach reform, a w stosownych przypadkach w programie stabilności lub konwergencji;

c) wszelkie ostrzeżenia lub zalecenia wydane przez Europejską Radę ds. Ryzyka Systemowego odnoszące się do ryzyka systemowego, które dotyczą danego państwa członkowskiego lub są do niego kierowane. Przestrzegana jest zasada poufności Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego.

3. Komisja informuje Parlament Europejski i Radę o wynikach szczegółowej oceny sytuacji oraz podaje je do wiadomości publicznej.

Artykuł 6

Działania zapobiegawcze

1. Jeśli na podstawie szczegółowej oceny sytuacji, o której mowa w art. 5, Komisja uzna, że w danym państwie członkowskim występują zakłócenia równowagi, informuje o tym odpowiednio Parlament Europejski, Radę i Eurogrupę. Rada może na zalecenie Komisji skierować do danego państwa członkowskiego konieczne zalecenia zgodnie z procedurą określoną w art. 121 ust. 2 TFUE.

2. Rada informuje Parlament Europejski o zaleceniu oraz podaje je do wiadomości publicznej.

3. Zalecenia Rady i Komisji są wydawane w pełnym poszanowaniu postanowień art. 152 TFUE i z uwzględnieniem postanowień art. 28 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

4. Rada co roku dokonuje przeglądu swojego zalecenia w kontekście Europejskiego Semestru i może je dostosować, w stosownych wypadkach, zgodnie z postanowieniami ust. 1.

ROZDZIAŁ III

PROCEDURA DOTYCZĄCA NADMIERNEGO ZAKŁÓCENIA RÓWNOWAGI

Artykuł 7

Wszczęcie procedury dotyczącej nadmiernego zakłócenia równowagi

1. Jeśli na podstawie szczegółowej oceny sytuacji, o której mowa w art. 5, Komisja uzna, że w danym państwie członkowskim występują nadmierne zakłócenia równowagi, informuje o tym odpowiednio Parlament Europejski, Radę oraz Eurogrupę.

Komisja informuje również właściwe europejskie organy nadzoru oraz Europejską Radę ds. Ryzyka Systemowego. ERRS wzywana jest do podejmowania działań, które uzna za niezbędne.

2. Rada może, na zalecenie Komisji, zgodnie z art. 121 ust. 4 TFUE, przyjąć zalecenie stwierdzające istnienie nadmiernego zakłócenia równowagi i zalecające danemu państwu członkowskiemu podjęcie działań naprawczych.

W zaleceniu Rady wskazuje się charakter zakłóceń równowagi i ich implikacje oraz określa zestaw zalecanych działań, do których należy się zastosować, oraz termin, w którym dane państwo członkowskie ma przedłożyć plan działań naprawczych. Zgodnie z art. 121 ust. 4 TFUE Rada może podać swoje zalecenie do wiadomości publicznej.

Artykuł 8

Plan działań naprawczych

1. Każde państwo członkowskie, wobec którego wszczęto procedurę dotyczącą nadmiernego zakłócenia równowagi, przedstawia Radzie i Komisji plan działań naprawczych na podstawie zalecenia Rady, o którym mowa w art. 7 ust. 2 oraz w terminie określonym w tym zaleceniu. W planie działań naprawczych określa się konkretne działania, jakie dane państwo członkowskie realizuje lub zamierza realizować, oraz zamieszcza się harmonogram ich realizacji. Plan działań naprawczych bierze pod uwagę gospodarcze i społeczne skutki tych działań politycznych i jest zgodny z ogólnymi wytycznymi polityki gospodarczej i wytycznymi dotyczącymi zatrudnienia.

2. Rada, na podstawie sprawozdania Komisji, ocenia plan działań naprawczych w terminie dwóch miesięcy od przedstawienia planu. Jeżeli na podstawie zalecenia Komisji, Rada uznaje plan działań naprawczych za wystarczający, zatwierdza go w drodze zalecenia, wskazując konkretne wymagane działania i terminy ich realizacji, oraz ustala harmonogram nadzoru, należycie uwzględniając kanały przekazywania informacji oraz fakt, że od chwili przyjęcia planu działań naprawczych do faktycznego przywrócenia równowagi może upłynąć wiele czasu.

3. Jeżeli, na zalecenie Komisji, Rada uzna działania lub harmonogram przewidziane w planie działań naprawczych za niewystarczające, przyjmuje ona skierowane do państwa członkowskiego zalecenie przedłożenia, zasadniczo w terminie dwóch miesięcy, nowego planu działań naprawczych. Rada ocenia nowy plan działań naprawczych zgodnie z procedurą określoną w niniejszym artykule.

4. Plan działań naprawczych, sprawozdanie Komisji oraz zalecenie Rady, o których mowa w ust. 2 i 3, podaje się do wiadomości publicznej.

Artykuł 9

Monitorowanie działań naprawczych

1. Komisja monitoruje realizację zalecenia Rady przyjętego na mocy art. 8 ust. 2. W tym celu państwo członkowskie regularnie przedstawia Radzie i Komisji sprawozdania z postępów, z częstotliwością określoną przez Radę w zaleceniu, o którym mowa w art. 8 ust. 2.

2. Rada podaje sprawozdania z postępów składane przez państwa członkowskie do wiadomości publicznej.

3. W ramach monitorowania realizacji planu działań naprawczych przez dane państwo członkowskie Komisja może przeprowadzać w nim misje wzmocnionego nadzoru, a gdy misje te dotyczą państw członkowskich, których walutą jest euro, lub państw członkowskich uczestniczących w ERM II, we współpracy z EBC. Komisja angażuje, w stosownych przypadkach, partnerów społecznych oraz inne zainteresowane podmioty krajowe w dialog w trakcie tych misji.

4. W przypadku istotnej, poważnej zmiany sytuacji gospodarczej Rada może, na zalecenie Komisji, zmienić zalecenia przyjęte na mocy art. 8 ust. 2, zgodnie z procedurą określoną w tym artykule. W stosownych przypadkach Rada wzywa dane państwo członkowskie do przedstawienia zmienionego planu działań naprawczych oraz ocenia ten zmieniony plan naprawczy zgodnie z procedurą określoną w art. 8.

Artykuł 10

Ocena działań naprawczych

1. Na podstawie sprawozdania Komisji Rada ocenia, czy dane państwo członkowskie podjęło zalecane działania naprawcze zgodnie z zaleceniem Rady wydanym na mocy art. 8 ust. 2.

2. Komisja podaje swoje sprawozdanie do wiadomości publicznej.

3. Rada dokonuje oceny w terminie wyznaczonym w swoich zaleceniach przyjętych zgodnie z art. 8 ust. 2.

4. W przypadku uznania, że dane państwo członkowskie nie podjęło zalecanych działań naprawczych, Rada na zalecenie Komisji przyjmuje decyzję stwierdzającą niezastosowanie się do zalecenia wraz z zaleceniem wyznaczającym nowy termin podjęcia działań naprawczych. W takim przypadku Rada informuje Radę Europejską oraz podaje do wiadomości publicznej wnioski z przeprowadzonych misji nadzoru, o których mowa w art. 9 ust. 3.

Zalecenie Komisji dotyczące stwierdzenia przez Radę niezastosowania się do zalecenia uznaje się za przyjęte przez Radę, jeżeli w terminie dziesięciu dni od przyjęcia zalecenia przez Komisję Rada kwalifikowaną większością głosów nie podejmie decyzji o odrzuceniu go. Dane państwo członkowskie może wnioskować o zwołanie posiedzenia Rady w tym terminie w celu poddania decyzji pod głosowanie.

5. W przypadku uznania przez Radę, na podstawie sprawozdania Komisji, o którym mowa w ust. 1, że dane państwo członkowskie podjęło działania naprawcze zalecane zgodnie z art. 8 ust. 2, procedura dotycząca nadmiernego zakłócenia równowagi uznana jest za będącą w toku i pozostaje w zawieszeniu. Niemniej monitorowanie kontynuowane jest

zgodnie z harmonogramem przyjętym w zaleceniu na mocy art. 8 ust. 2. Rada podaje do wiadomości publicznej powody zawieszenia procedury oraz uznania działań naprawczych podjętych przez dane państwo członkowskie.

Artykuł 11

Zamknięcie procedury dotyczącej nadmiernego zakłócenia równowagi

Rada, na zalecenie Komisji, uchyla zalecenia wydane na mocy art. 7, 8 lub 10, gdy tylko uzna, że w danym państwie członkowskim nie występują już nadmierne zakłócenia równowagi opisane w zaleceniu, o którym mowa w art. 7 ust. 2. Rada podaje do wiadomości publicznej oświadczenie stwierdzające ten fakt.

Artykuł 12

Głosowanie w Radzie

W odniesieniu do środków, o których mowa w art. 7–11, Rada stanowi bez uwzględniania głosu członka Rady reprezentującego zainteresowane państwo członkowskie.

ROZDZIAŁ IV

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 13

Misje nadzoru

1. Zgodnie z celami niniejszego rozporządzenia Komisja zapewnia stały dialog z organami państw członkowskich. W tym celu Komisja w szczególności przeprowadza misje mające na celu ocenę sytuacji gospodarczej w danym państwie członkowskim i stwierdzenie zagrożeń lub trudności w stosowaniu się do celów niniejszego rozporządzenia.

2. Komisja może prowadzić misje wzmocnionego nadzoru w państwach członkowskich, które zgodnie z postanowieniami art. 7 ust. 2 otrzymały zalecenie w związku z występowaniem nadmiernych zakłóceń równowagi, w celu monitorowania sytuacji na miejscu.

3. Jeżeli dane państwo członkowskie należy do strefy euro lub uczestniczy w ERM2, Komisja może w stosownych przypadkach zwrócić się do przedstawicieli Europejskiego Banku Centralnego o udział w misjach nadzoru, o których mowa w ust. 2.

4. Komisja zdaje Radzie sprawozdanie z wyników misji, o których mowa w ust. 2, i może, w stosownych przypadkach, podjąć decyzję o podaniu wyników do publicznej wiadomości.

5. Organizując misje, o których mowa w ust. 2, Komisja przekazuje danym państwom członkowskim swoje wstępne ustalenia z misji, by umożliwić im ustosunkowanie się do nich.

Artykuł 14

Dialog gospodarczy

1. W celu zacieśnienia dialogu między instytucjami Unii, w szczególności Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją, oraz większej przejrzystości podejmowania decyzji i odpowiedzialności za ich podejmowanie, właściwa komisja Parlamentu Europejskiego może zaprosić przewodniczącego Rady, przewodniczącego Komisji, a w razie potrzeby również przewodniczącego Rady Europejskiej lub przewodniczącego Eurogrupy do wzięcia udziału w debacie w celu omówienia:

- a) informacji udzielonych przez Radę i dotyczących ogólnych wytycznych polityki gospodarczej zgodnie z art. 121 ust. 2 TFUE;
- b) ogólnych wytycznych dla państw członkowskich wydanych przez Komisję na początku rocznego cyklu nadzoru;
- c) konkluzji Rady Europejskiej dotyczących kierunków polityki gospodarczej w kontekście Europejskiego Semestru;
- d) wyników wielostronnego nadzoru prowadzonego zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
- e) konkluzji Rady Europejskiej w sprawie założeń i wyników wielostronnego nadzoru;
- f) przeglądu sposobu prowadzenia wielostronnego nadzoru na zakończenie Europejskiego Semestru;
- g) zaleceń przyjętych zgodnie z postanowieniami art. 7 ust. 2, art. 8 ust. 2 i art. 10 ust. 4 niniejszego rozporządzenia.

2. Właściwa komisja Parlamentu Europejskiego może umożliwić udział w wymianie poglądów państwu członkowskiemu, którego dotyczy zalecenie lub decyzja Rady przyjęte zgodnie z art. 7 ust. 2, art. 8 ust. 2 lub art. 10 ust. 4.

3. Rada i Komisja regularnie informują Parlament Europejski o skutkach stosowania niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 15

Roczne sprawozdanie

Komisja corocznie przedstawia informacje dotyczące stosowania niniejszego rozporządzenia zawierające aktualizację tabeli wskaźników przewidzianą w art. 4 oraz przedstawia swoje ustalenia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w ramach Europejskiego Semestru.

Artykuł 16

Przegląd

1. Nie później niż dnia 14 grudnia 2014 r. a następnie co pięć lat Komisja dokonuje przeglądu dotyczącego stosowania niniejszego rozporządzenia oraz przedstawia sprawozdanie w tej kwestii.

Te sprawozdania zawierają między innymi:

- a) ocenę skuteczności niniejszego rozporządzenia;
- b) postępu w zapewnianiu ściślejszej koordynacji polityk gospodarczych i trwałej konwergencji wyników gospodarczych państw członkowskich zgodnie z postanowieniami TFUE.

W stosownych przypadkach do sprawozdań tych dołącza się wnioski w sprawie zmiany niniejszego rozporządzenia.

2. Komisja przesyła sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1 Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Artykuł 17

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 16 listopada 2011 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

J. BUZEK

Przewodniczący

W imieniu Rady

W. SZCZUKA

Przewodniczący